

*Prajeme vám príjemné prežitie
vianočných sviatkov*

Vážené spolupracovníčky, vážení spolupracovníci,

dovoľte, aby som s príchodom vianočných sviatkov a záveru roka, vjadril niekoľko myšlienok príznačných pre zhodnotenie pozície Železiarní Podbrezová, na základe dosiahnutých výsledkov v roku 2010.

Tak, ako sme pred tromi rokmi nemali ani tušenia, že príde hospodárska kríza a my budeme musieť riešiť problémy, ktoré nastali už v závere roku 2008, s ťažkým dopadom na výsledok hospodárenia v minulom roku, ani v najtajnejších túžbach sme nepredpokladali, že rok 2010 sa nám podarí skončiť s takouto bilanciou. Vďaka veľkému úsiliu a veľmi dobrej práci našich obchodníkov, ale aj pracovníkov vo všetkých výrobných i obslužných prevádzkach a ostatných útvaroch spoločnosti, sme mohli významnou mierou navýšiť mzdy, čím sme sa veľmi priblížili úrovni roku 2008. Je to veľmi dobrý štart do nasledujúceho obdobia a verím, že budeme môcť v tomto trende pokračovať aj v budúcnosti.

Zaznamenali sme nárast výroby a prijali stovky nových zamestnancov. Nedá mi v tejto súvislosti nespomenúť, že mnohí prišli s veľmi nízkymi pracovnými návykmi a mali problémy s dodržiavaním pracovnej a technologickej disciplíny, čo sa odrazilo na množstve neočakávaných porúch. Som však presvedčený, že sa postupne stotožnili s našim systémom práce a v budúcom roku znížime zlyhávajúceho ľudského faktora na minimum. Musíme si totiž uvedomiť, že každá prestavba či prestoj, akákoľvek porucha, znamenajú stratu čistého pracovného času, čo sa v konečnom dôsledku odrazí na výsledkoch nášho hospodárenia.

Oslávili sme 170. výročie vzniku podbrezovských železiarní. Tí, ktorí ste sa zúčastnili osláv, ste iste pocítili, ako hlboko si naši čelní politickí predstavitelia nevážia spoločnosť s takými tradíciami, akou je bezpochyby tá naša. Dostali ste publikáciu, vydanú pri tejto príležitosti a kto si ju prečítal, musí byť hrdý na to, ako Podbrezová vznikala, ako sa prepracovala medzi špičkové hutnícke spoločnosti.

Krok vpred sme urobili opäť aj v oblasti výchovy a vzdelávania študentov nášho gymnázia a odbornej školy. Som veľmi rád, že môžeme vytvárať veľmi dobré podmienky pre ich prípravu na budúce povolanie a budeme striktné dbať na to, aby sme pracovný kolektív dopĺňali predovšetkým týmito absolventmi. U nich je totiž garancia, že do pracovného pomeru zaradíme mladých, múdrych a vzdelaných ľudí, vychovávaných pre naše podmienky a pripravených pre prácu v našej spoločnosti. Namieste je preto naša filozofia obmedzovania prijímania absolventov iných, okolitých stredných škôl.

Vyvrcholením osláv nášho jubilea je podakovanie za vernosť zamestnancov, ktorí v tejto spoločnosti pracujú nepretržite minimálne tridsať rokov. Predstavenstvo sa rozhodlo pre toto výnimočné ocenenie, ku ktorému ho vedie presvedčenie, že nielen ten, kto odpracoval tolko rokov v jednej spoločnosti, môže byť právom hrdý, ale spoločnosť musí byť hrdá na verných zamestnancov.

Čo dodať na záver? Želám vám všetkým predovšetkým pevné zdravie, šťastie, osobné a pracovné úspechy. Ak vám prajem pevné zdravie, šťastie, musím žiaľ povedať, že mnohí naši zamestnanci či ich rodinní príslušníci, nemali v uplynulom roku šťastie a borili sa s veľkými zdravotnými problémami. Ubezpečujem vás, že predstavenstvo spoločnosti bude vyvíjať maximálne snahy na vytváranie podmienok pre upevňovanie zdravia svojich zamestnancov a jednou z nich, v záujme regenerácie pracovnej sily, je obnovenie liečebných pobytov. Veľmi by som sa potešil, keby boli všetci zdraví, no to musím priložiť ruku k dielu aj každý sám za seba.

Prajem vám príjemné prežitie vianočných sviatkov a veselého Silvestra 2010. Verím, že aj napriek nepriaznivým podmienkam, ktoré sú a stále okolo nás budú, pôjdu Železiarne Podbrezová aj v roku 2011 svojou cestou, udržia si svoje pozície medzi špičkovými výrobcami bezšvíkových rúr a budú vytvárať aj naďalej garanciu pre tento bohom a politikmi tvrdo skúšaný región.

Ing. Vladimír Soták

predseda

Predstavenstva Železiarní Podbrezová a.s.

Tohtoročné oslavy završilo oceňovanie vernosti

Oslavy 170. výročia založenia podbrezovských železiarní vyvrcholili 16. decembra 2010. Predstavenstvo Železiarní Podbrezová ocenilo všetkých zamestnancov, ktorí odpracovali vo firme nepretržite tridsať a viac rokov. Uvedené kritériá spĺňa takmer šesťsto zamestnancov. Každý dostal osobný ďakovný list od predsedu predstavenstva Ing. Vladimíra Sotáka a predsedu dozornej rady Ing. Jána Banasa a darček v podobe náramkových hodín s vygravírovaným firemným logom. Jedinečnosť darčeka, ktorým vedenie prejavilo svojim zamestnancom úctu a poďakovalo za vernosť firme, umocnilo vygravírované poradové číslo oceneného, na základe odpracovaných rokov. Medzi jubilujúcimi bolo aj päť členov predstavenstva, ktorým zamestnanci zablahoželali potleskom.

ok

V retrospektíve so služobne najstarším spolupracovníkom

Ak by som mohol niečo vrátiť späť, tak sú to medziľudské vzťahy

Marian Bystriansky nastúpil do Švermových železiarní 26. októbra 1966 a dnes je služobne najstarším zamestnancom akciovej spoločnosti Železiarne Podbrezová.

Čo vás viedlo k rozhodnutiu zamestnať sa práve v Podbrezovej?

- Isté, bolo tu viac možností ako je dnes. V okolí fungovalo viac fabriek, ale tá podbrezovská mala svoje meno a dávala určitý pocit istoty. Mal som osemnásť rokov, bol najvyšší čas nájsť si prácu, stať sa nezávislým od rodičov a zabezpečiť si budúcnosť.

Ako spomínate na svoje začiatky vo firme?

- Začínal som pri lopate, v elektrocetiarni. Imponovalo mi, že táto prevádzkareň je srdcom fabriky a oceliari niečo v tom veľkom kolektíve hutníkov znamenajú. Robil som pomocníka murára pri opravách výmuroviek liacich kotlov. Robota to bola ťažká, veľké sálavé teplo, obrovský hluk počas taviaceho procesu a prašné prostredie. Robil som na štyri zmeny, ale mal som to tam aj napriek tomu rád. Ľudia tam boli veľmi družní a dobrostrední. Spomínam si na časy, keď sme po robote spo-

ločne „splachovali prach“ v reštaurácii v Robotníckom dome. Jeden vždy po skončení zmeny utekal objednať a „merná jednotka“ bola deci tvrdého alkoholu. Mimochodom, v tom čase podávali na zahasenie smádu v kantíne osmičku pivo.

Rád som nakúkal do iných prevádzkarní - plechotrate, rúrovne, ale hlavne do profilovej trate, neskôr - po rekonštrukcii, novej jemnej. Fascinoval ma pohľad na prácu a zručnosť ľudí v tejto prevádzke, kde vyrábali betonársku oceľ. Nezabudnem na to, ako počas valcovania chytali do klieští horúce konce železa a v rýchlosti ich vkladali do ďalších valcov, až do vyvalcovania požadovaného rozmeru. A s údivom si uvedomujem, aké to bolo nebezpečné a náročné pri vtedajšej zaostalej technológii výroby.

Vaše ďalšie pracoviská?

- Od lopaty som sa po vyše roku rozbehol do dopravy. Tam som robil ako zámočník na opravách vagónov. V roku 1968 som sa prihlásil na priemyslovku. V roku 1971 ma Ing. Emil Lacko, v tom čase vedúci údržby, zlanáril za zámočníka do údržby novotvorenej prevádzkareň ľahárni rúr 1, kde začala pracovať nová generácia mladých ľudí (dnes dôchodcov). V roku 1973 som maturoval na priemyslovke. V tom čase sa rozširoval tzv. rúrový program, ktorého poslaním bolo zabezpečiť kapacity pre výrobu bezšvíkových rúr dodávaných do ZSSR v rámci úverovej dohody o dodávkach plynu a ropy. V rámci rúrového programu bol 8. mája 1974 postavený základný kameň valcovne bezšvíkových rúr. Ing. František Ďurčenka, vedúci strojnovej údržby, ma prehovoril, aby som sa stal členom prípravného štábu výstavby tejto prevádzkarene ako technik hydrauliky. Prvým šé-

fom v novovybudovanej prevádzkarni bol diplomovaný technik Branislav Roháč. Začiatky boli zložité. Bola to moderná technológia, ktorej generálnym dodávateľom boli Vítkovice. Veľa sme cestovali za skúsenosťami do Chomutova, kde bola podobná fabrika ako naša. Postupne sme sa oboznamovali s technológiou. Pamätám si, ako mnohí českí experti spochybňovali rozhodnutie stavať tieto prevádzkarene v Podbrezovej, v peknej prírode, odporúčali venovať sa radšej chovu oviec. Vtedajší podnikový riaditeľ Ing. Anton Kolenička však vybojoval, aby sa postavila moderná fabrika a čas ukázal, že rozhodnutie to bolo správne, veď aj táto prevádzkareň už desiatky rokov živí rodinu na Horehroní.

Čo bolo v minulosti iné ako je dnes?

- Bol to iný život ako dnes. Aj ľudia boli iní. Boli chudobnejší, ale úprimnejší. Zaniatení, ochotní pracovať aj zadarmo, oduševnené nastupovali na „soboty čí“ v roku 1968. Aj solidnosť vtedy bola neporovnateľná s rokom 1989. Ľudia boli družní,

stretávali sa aj mimo roboty, spoločne športovali, organizovali podujatia pre celé rodiny... Bolo menej závidi a nenávisťi.

Čo by ste chceli vrátiť späť?

- Jednoznačne tie medziľudské vzťahy.

A naopak, čo by ste už nikdy nechceli zažiť?

- Prežil som povodeň, ktorá zasiahla fabriku v roku 1974 a už by som nechcel zažiť ani požiar, aký bol v roku 1981 vo valcovni bezšvíkových rúr.

Vaše meno sa často objavovalo aj na stránkach Podbrezovana. V akej súvislosti?

- V čase, keď som pôsobil v prípravnom štábe valcovne, ale aj neskôr, som veľa písal o priebehu výstavby valcovne rúr. S Podbrezovanom, ale aj inými novinami, ma spája môj celoživotný koníček, ktorým je humor. Ako člen redakčnej rady som bol častým prispievateľom, najmä do rubriky humoru a aforizmov (ukážku z tvorby nájdete na 7. strane – pozn. red.).

Aký je to pocit byť služobne naj-

starší v niekoľko tisícovom kolektíve?

- Nechce sa mi veriť, že som to práve ja. Čas neuveriteľne uteká a ja si ešte pamätám na časy, keď z Horehronia do práce prichádzali doslova zrobení starci. Boli to ľudia blízko šesťdesiatky. Isté, dnes je iný životný štýl, ľuďom viac záleží na sebe a zvykajú si na zdravší život, ale predsa. Ten čas neuveriteľne beží a ja som nepredpokladal, že sa ocitnem raz v tejto pozícii.

Vernosť firme oceňuje vedenie pri príležitosti svojho jubilea. Čo jej zaželáte do budúcnosti?

- Podbrezovské železiarne žijú podstatnú časť ľudí na Horehroní a preto im želim dostatok zákaziek, prosperitu, kvalitných odborníkov, aby sa mali ľudia v regióne dobre.

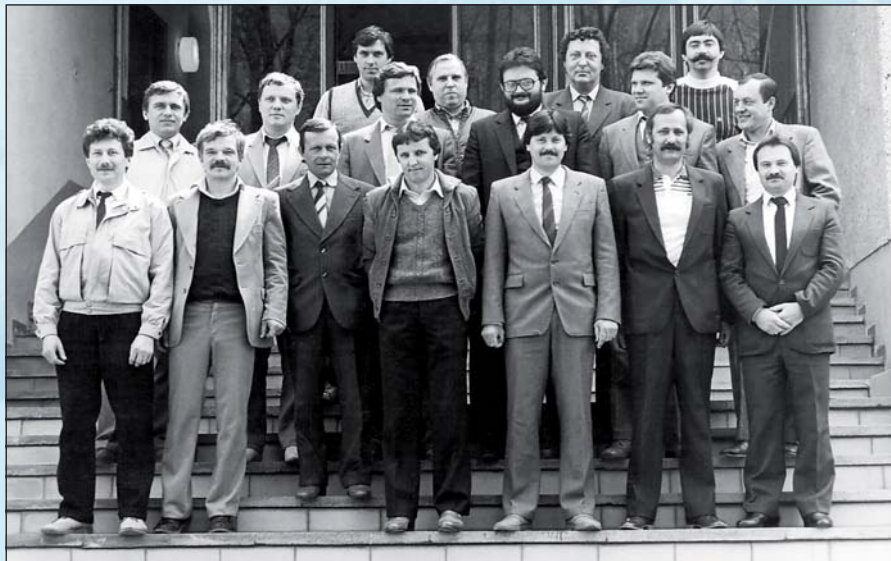
Neodmysliteľnou súčasťou vášho života sú aforizmy. Dáte jeden na záver?

- Kríza ešte pretrváva, preto treba šetriť. V rámci úsporných energetických opatrení by sme si mali veci vymatovať a nie vysvetľovať.

Zhovárala sa O. Kleinová

S prvým šéfom Vvr na letnej brigáde

Zo školenia v roku 1983

„Čo pre vás železiarne znamenajú?“

Ing. Anton MOJŽIŠ

Ing. Ľubomír KUPEC

Margita HAHNOVÁ

Ivan KAŠA

Ema KUCBELOVÁ

Jozef HONKO

Peter KOŠÍK

Pavol OLBRYCHTOVIČ

Ing. Anton MOJŽIŠ, výrobný úsek

- Prácu v železiarňach vnímam v štyroch aspektoch. Mne a mojej rodine zabezpečuje živobytie, umožňuje seberealizáciu a rozvoj kreatívneho myslenia. Na všetkých postoch, kde som pracoval, prevládali dobré priateľské vzťahy so zmyslom pre zodpovednosť a dodržiavanie zásad pracovnej morálky a disciplíny. Vzhľadom na to, že celý produktívny vek som pracoval vo výrobnom úseku, jej dynamickosť, súvisiacu s riešením stále nových situácií a následne hľadani opatrení na eliminovanie ich opakovanosti. Moje prvé kroky v železiarňach siahajú do roku 1967, kedy som ako čerstvý absolvent strednej školy pracoval na generátorovej stanici. Po rekonštrukcii vykurovania ďalšej SM pece č. 2 na olej, začiatkom roku 1968, došlo k zníženiu výroby generátorového plynu a nás, pracovne najmladších, presunuli do apretúry valcovne hrubých plechov, v ktorej som pracoval až do nástupu na VŠ. Už v tomto období sa veľmi intenzívne hovorilo o plánoch a zámeroch stavby ťahárne rúr na plochách nového závodu v Piesku. Nakoniec sa po značných problémoch v schvaľovacích konaniach podarilo zrealizovať štyri stavby tzv. T -programu a vytvoril minihutu s uzavretým výrobným cyklom. S potešením môžem konštatovať, že som bol pri tom, keď Švermove železiarne n.p., po prudkej modernizácii a rekonštrukcii menili tvár, kedy sa nielen menil výrobný sortiment, ale pribúdali nové technologické zariadenia, ba aj celé prevádzkarne. Pevne verím v prosperitu tejto spoločnosti i v budúcom období jej želim veľa dobrých obchodov, kvalitných a kreatívnych zamestnancov podieľajúcich sa na znížení nákladov a prosperujúcu ekonomiku.

Ing. Ľubomír KUPEC, Žiaromat Kalinovo

- Ako viacerí absolventi Hutníckej fakulty Technickej univerzity (vtedy VŠT) v Košiciach pochádzajúci z Horehronia, aj ja som spojil svoj profesionálny život so železiarňami. Aj keď som momentálne zamestnancom inej spoločnosti ŽP GROUP, stále sa cítim súčasťou veľkého a úspešného kolektívu podbrezovských železiarní. Čas plynie rýchlo ďalej, jedno ma však nesmierne teší: my sme síce zostarli, ale železiarne sú modernejšie, silnejšie, mladšie - pripravené vychovávať ďalšie generácie, naše deti. A to

je podstatné. Najkrásia a najlepšia odpoveď na vašu otázku je „VŠETKO“.

Margita HAHNOVÁ, ŽP GASTRO servis

- Nielen pre mňa, ale aj celú našu rodinu znamenajú veľmi veľa. Ani sa mi veríť nechce, že uplynulo už štyridsať rokov odvtedy, keď som ako dievča začínala v závodnom stravovaní. Vymenila som štyri posty - pracovala som v OTR, na hospodárskej správe..., zažila aj transformáciu stravovacích služieb na ŽP Gastro servis, s.r.o. Myslím si, že z tejto dcérskej spoločnosti odídeme aj do dôchodku. Podbrezovské železiarne boli, sú a zostanú pre našu rodinu najväčším zamestnávateľom, nakoľko v nich prácu našli otec, sestra, manžel a v súčasnosti aj naši dvaja synovia.

Ivan KAŠA, ŽP Informatika

- So železiarňami ma spája tridsaťdva rokov života. Nastúpil som sem ako maturant a mojim prvým pôsobiskom bola energetika. Po základnej vojenskej službe som prešiel do OTR a výpočtovej techniky sa venujem dodnes. Hoci dnes pracujem v dcérskej spoločnosti, je to neoddeliteľná súčasť železiarní a ja môžem konštatovať, že železiarne pre mňa znamenajú pocit istoty. Som veľmi rád, že som členom Dychovej hudby Železiarní Podbrezová a aj týmto spôsobom môžem deklarovať svoj vzťah k firme. Želám si, aby sa železiarňam darilo.

Ema KUCBELOVÁ, ťahárne rúr

- Určite veľa, veď mám v nich odrobených tridsaťjeden rokov. Som vďačná, že som mohla robiť na jednom pracovisku, profesii a to nielen v tých dobých rokoch, ale aj tých ťažších - počas hospodárskej krízy. Robí tu i manžel, v súkromnej škole ŽP sa vyučil a do zamestnania nastúpil náš syn. Železiarne sú a zostanú mojim jediným zamestnávateľom, od ktorého odchádzam do dôchodku.

Jozef HONKO, ťahárne rúr

- Celý môj pracovný život je spojený s existenciou firmy, v ktorej som odrobil tridsaťšesť rokov. Železiarne sú mojim prvým zamestnávateľom a to všetko platí aj o mojom pracovisku v ťahárni rúr, kde som začínal ako ťahač rúr, dnes robím medzioperačného kontrolóra. V najväčšej firme Horehronia našli uplatnenie aj moji rodičia, manželka a náš syn. Preto železiarňam želim v ich jubilejnom roku neustály rast a prosperitu.

Pavol OLBRYCHTOVIČ, valcovňa bez-

švíkových rúr

- Jednoznačne zdroj celoživotnej obživy, ktorý som tu našiel pred štyridsaťimi rokmi. Začínal som ako hrotač v ťahárni rúr, odtiaľ som prešiel na ťažné stolice a v súčasnosti pracujem na linke kotlových rúr vo valcovni. Ťažké je uveriť, že ten čas tak rýchlo uplynul, že som sa zaradil do najstaršej generácie pracovníkov, ktorá sa už pomaly chystá na dôchodok. Želám najúspešnejšej firme regiónu do ďalších rokov veľa úspechov a neustále napredovanie, aby generácie, ktoré prídu po nás, mali v nich takú istotu zamestnania, ako sme mali my.

Peter KOŠÍK, doprava

- Zamestnávateľa, u ktorého som mohol skĺbiť svojho konička s profesiou. Nastúpil som pred vyše tridsaťimi rokmi do dopravy ako vodič z povolania. Boli a sú pre mňa rodinnou firmou - v oceliarni pri siemensmartinských peciach pracoval otec a v ťahárni rúr, v oblúkarni mama. Podbrezovské železiarne boli a sú pracovnou istotou nielen pre mňa, moju rodinu, ale aj stovky rodín Horehronia.

Milan KOVÁČIK

Miroslav LANG

Marián JAVORČÍK

Pavol HLÁŠNIK

Pavol HLÁŠNIK, druhovýroba

- V železiarňach som začal pracovať v starej rúrovni, po jej zrušení na krátku dobu v novej pretlačovni rúr, odkiaľ som prešiel do zvarovne rúr veľkých priemerov. Tu som začínal ako asfaltér, teraz som prevádzkovým žeriavnikom. Táto firma je pre mňa prvým a jediným zamestnávateľom, u ktorého som ako najmladší člen našej rodiny, odrobil tridsaťštyri rokov. Prácu v železiarňach našli aj moji trinásť starší súrodenci, ale aj otec, ktorý robil v starej oceliarni. V roku 2000 sme vyhrali aj súťaž o najpočetnejšiu rodinu ŽP. Myslím, že práve naša vernosť tejto firme, najlepšie vyjadruje odpoveď na túto otázku. Chcel by som do ďalších rokov železiarňam zaželať dostatok zákaziek, potom bude dosť roboty a spokojných rodín.

fabrika bude živiť ešte mnohé generácie Horehroncov.

Marián JAVORČÍK, ťahárne rúr

- Znamenajú pre mňa zamestnávateľa, u ktorého som mohol neustále profesionálne rásť, novonadobudnuté vedomosti a schopnosti uplatniť a mať istotu stáleho zamestnania. Nastúpil som v roku 1970 do starej rúrovne ako robotník, v novovybudovanej ťahárni rúr 1 som začal ako morič, neskôr som sa stal predácom, striedačom majstrom, majstrom, túto profesiu som vykonával aj v oblúkarni a potom som bol vedúcim zmeny. Po zlúčení ťahárni som opäť vo funkcii vedúceho zmeny tejto prevádzkarne. Želám podbrezovským železiarňam v ich jubilejnom roku rozvoj, stabilitu do ďalších rokov a dobrý pracovný kolektív. (vk)

Jubilanti dostali z rúk členov predstavenstva osobné ďakovné listy.

V rozhovore s ocenenými

Na úvod, myslíte si, že uplynulých desať rokov činnosti Nadácie Železiarne Podbrezová naplnilo prvotnú myšlienku jej vzniku?

- Určite áno. Základnou úlohou nadácie je združovať majetok (finančný, ale aj materiálny) a využívať na verejnoprospešný účel. A myslím si, že toto sa nám darí. Nadácia Železiarne Podbrezová bola založená zriaďovateľom Železiarne Podbrezová a.s., ako nástroj na pomoc ľuďom v našom regióne v ťažkých životných situáciách.

Slová vďaky na adresu Nadácie ŽP sú takmer v každom čísle Podbrezovana.

- Všetkých nás, ktorí pracujeme pre Nadáciu ŽP, vždy poteší spätná odozva,

Desaťročná

Železiarne Podbrezová počas svojej stosedemdesiatročnej histórie vždy dokázali držať krok s elitou v hutníckom priemysle a nesporným predpokladom k ich úspechu bola

a je aj starostlivosť o zamestnancov. Železiarne sa zaujímajú o potreby celého regiónu a často venujú finančné prostriedky aj do sfér, ktoré sú na okraji záujmu štátu. Podporu charity, verejnoprospešných projektov v zdravotníctve, školstve, vede, kultúre a ďalších oblastiach zastrelili v roku 2000 zriadením Nadácie Železiarne Podbrezová. Pri jubileu jej vzniku sme oslovili Ing. Mariana Kurčika, podpredsedu Správnej rady Nadácie ŽP:

pretože potom vieme, že úsilie a vynaložená pomoc (či už finančná alebo materiálna) neboli zbytočné.

Ďalším obnosom finančných prostriedkov bol vynaložený na nadačnú činnosť

za 10 ročné obdobie celkovo?

- Za celé toto obdobie poskytla naša nadácia pomoc formou finančného alebo vecného daru tým, ktorí to potrebovali, vo výške 1 725 000 eur (52 mil. korún). Táto pomoc bola smerovaná do oblastí:

a) zdravotníctva - napr. na nákup digitálneho mamografu určeného na včasnú diagnostiku rakoviny prsníka u žien, finančné prostriedky boli darované Nemocnici s poliklinikou Brezno, Stredoslovenskému ústavu srdcových a cievnych chorôb, do Nemocnice s poliklinikou F.D.Roosewelta v Banskej Bystrici, Ústrednej vojenskej nemocnice SNP Ružomberok na nákup operačného stola;

b) školstva - príspevky na zakúpenie školských pomôcok (nákup notebookov), plavecký výcvik, školu v prírode, sústreďenia nadaných študentov;

c) športu - napr. Intercampus Milano - pre talentované deti pod vedením talianskych futbalových trénerov, financovanie futbalového turnaja základných škôl, vrátane darovania finančných prostriedkov na zakúpenie pomôcok;

d) kultúry - úhrada nákladov súvisiacich so zapožičiavaním filmov premietaných v obci Podbrezová, dotovanie kultúrnych akcií v obci Polomka, podpora detských folklórnych súborov na Horehroní, podpora Dychovej hudby ŽP, príspevok TU v

Košiciach Hutníckej fakulte, finančný príspevok na obohatenie kultúrneho a spoločenského života dôchodcov v regióne; e) sociálnej - podpora spoluobčanov, ktorí sa ocitli v núdzi z titulu zlej finančnej situácie, aj z dôvodu vážnych zdravotných problémov, materiálna pomoc obciam postihnutým povodňami, zakúpenie invalidného vozíka a schodolezu pre bývalého zamestnanca; - pomoc farnostiam okolitých obcí a mnoho iných.

Za desať rokov život napísal množstvo príbehov, v ktorých zohrala svoju úlohu aj Nadácia ŽP. Spomeniete si na niektorý?

- Príbehov a ľudských osudov, s ktorými sa ľudia zdôverujú vo svojich žiadostiach, je veľa; sú smutné a ťažké. Nebudeme zverejňovať konkrétne ľudské príbehy, aby sme nejarili rany tým, ktorí ich preživali, nie každý chce o svojich problémoch hovoriť verejne.

A naopak, sú žiadatelia, ktorým Nadácia nemohla pomôcť?

- Nadácia vznikla za účelom pomoci pri komplikovaných životných situáciách obyvateľov na Horehroní. Samozrejme, je nám ľúto, že nemôžeme pomôcť všetkým žiadateľom o pomoc, ale tak ako v každej spoločnosti, v každej domácnosti, aj naše možnosti sú obmedzené. Môžeme použiť len tie finančné prostriedky, ktoré dostaneme z 2 percent daní, poukázaných od fyzických a právnických osôb alebo finančných prostriedkov od darcov. Preto sme nútení odmietnuť žiadosti hlavne z iných regiónov.

Na záver, aký je postup, ak chce niekto Nadáciu ŽP požiadať o pomoc?

- Je to jednoduché: sformulovať žiadosť o pomoc (v prípade zdravotných problémov doložiť kópiu dokladu, ktorý preukazuje danú skutočnosť) a odoslať na našu adresu:

Nadácia Železiarne Podbrezová
Kolkáreň 35
976 81 Podbrezová

Zhovárala sa O. Kleinová

Nadácia ŽP podporuje aj kultúrne aktivity na Horehroní

Pod'akovanie

Nadácii Železiarne Podbrezová ďakujem za pomoc v zložitej finančnej situácii spôsobenej ťažkou chorobou môjho manžela a následnou smrťou.

Lubica Vetráková

Ďakujeme Nadácii Miška Sotáka za zakúpenie súprav Lego kociek. Pomôžu nám zefektívniť činnosť Lego krúžku a skvalitniť prípravu detí v rozvíjaní tvorivosti. Lego urobí deťom radosť pod vianočným stromčekom.

Kolektív MŠ Lopej.

Nadácia Miška Sotáka

Európska únia
Európsky sociálny fond

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Nová učebňa pneumatiky

pneumatika, kompletným katalógom pneumatických prvkov a ďalšou audiovizuálnou technikou.

V učebni je možné vyučovať jednotlivito i vo forme skupinovej výučby s použitím praktických názorných príkladov, ich schematických zapojení, riešení úloh, kompletných testov a pod. Žiaci budú môcť konfrontovať svoje teoretické vedomosti s praxou, lepšie sa orientovať v reálnych pracovných situáciách a nielen teoreticky prijímať poznatky, ale ich aj prakticky overovať.

„Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ“.

PaedDr. K. Zingorová, manažér publicity

„Priemerný učiteľ hovorí.

Dobrý učiteľ vysvetľuje.

Výborný učiteľ ukazuje.

Najlepší učiteľ inšpiruje.“

(Charles Farrar Browne)

Naším cieľom je čo najlepšie pripraviť žiakov na podmienky praxe. Jednou z možností, ako najvernejšie simulovať ich budúce pracovné prostredie, sú odborné učebne. Preto sme z prostriedkov nášho projektu „Inovácia školského vzdelávacieho programu a didaktických prostriedkov“ zriadili novú učebňu pneumatiky a elektropneumatiky. Jej slávnostné otvorenie sa konalo 8. decembra 2010 za účasti personálnej riaditeľky Ing. Márie Niklovej, technického riaditeľa Ing. Ľubora Schwarzbachera, učiteľov a žiakov

SSOŠ ŽP, ktorí študujú v odboroch - mechanik mechatronik, mechanik elektrotechnik a mechanik strojov a zariadení, a budú ju najviac využívať.

Odborná učebňa bola vybudovaná v celkových nákladoch 35 tisíc eur pod odborným dohľadom firmy FESTO, spol. s r.o., Bratislava, ktorá je garantom vysokej kvality v oblasti pneumatiky. Učebňa disponuje potrebnou výpočtovou technikou s inštalovanými autorizovanými programami pre simuláciu pohybov pracovných prvkov FluidSim

Tradície pokračujú

Rok 2010 sa pomaly chýli ku koncu a vládu nad horehronskou krajinou preberá zima. Prišli s ňou aj dlhé zimné večery, počas ktorých častejšie ako inokedy spomíname, bilancujeme a rozmýšľame, čo sa udialo doteraz. Je to však aj čas maturantov, ktorí sa lúčia so svojimi študentskými časmi a chcú sa vydať na cestu dospelého a zodpovedného človeka. Je to čas stužkových slávností, ktorými mladí dakujú starším, ktorými uzatvárajú obdobie detstva.

Ani štvrtákov zo Súkromného gymnázia ŽP v Podbrezovej táto vážna, ale aj veselá udalosť neminula a treba povedať, že sa jej zhostili so všetkou vážnosťou, nápaditosťou a energiou.

Dňa 19. novembra 2010 sa v Dome kultúry ŽP uskutočnila v poradí už druhá stužková slávnosť, ktorá sa stala dôstojným pokračovaním tradície začatej v roku 2009. Pozvanie prijali Ing. Július Kriváň, obchodný riaditeľ a člen Predstavenstva ŽP a.s., Ing. Anna Pavlusová, riaditeľka školy, učiteľka a rodičia žiakov 4. G triedy.

Slávnosť sa začala o 18. hodine a niesla sa v tradičnom duchu stužkových osláv. Prípinanie stužiek, spev študentskej hymny či učiteľský a rodičovský tanec vytvorili príjemnú atmosféru, ktorá kulminovala tzv. „polnočným súdom“. Ten prítomných oboz-

námil s množstvom zaujímavých a humorných stránok žiakov 4.G, vrátane ich triedneho učiteľa, Mgr. Tomáša Kvačkaja.

Program a celý večer mal byť poďakovaním a vyjadrením vďaky štvrtákov svojim rodičom a učiteľom. Im totiž vďačia za to, akí sú, za podmienky, v ktorých sa mohli bezstarostne vzdelávať a vyvíjať fyzicky aj duševne.

Veľké poďakovanie patrí aj vedeniu ŽP Podbrezová a.s., ktoré poskytlo dôstojný priestor a umožnilo tak pokojný a plynulý chod celej slávnosti.

Poprajme 4. G pri maturitnej skúške minimálne také úspechy a pohodu, aké nám ukázali na stužkovej slávnosti a aby ich ďalší život bol pre horehronský región iba prínosom.

Deň otvorených dverí

Napriek vytrvalému dažďu v utorok 7. decembra 2010 prijalo vyše 120 záujemcov naše pozvanie k prehliadke priestorov našich škôl. Žiakov a žiačky ZŠ s rodičmi privítala príhovorom naša pani riaditeľka a výhody štúdia na našich školách zdôraznila pracovníčka personálneho odboru Železiarňi Podbrezová a.s., Mgr. E. Strmeňová.

Po ich príhovoroch mali naši návštevníci možnosť pozorovať výučbu v multimediálnych učebniach (informatiky, nemeckého jazyka a anglického jazyka), využívanie moderných výučbových prostriedkov a pomôcok v triedach (na hodine biológie, chémie a používanie interaktívnej

Súkromné GYMNÁZIUM
Železiarne Podbrezová

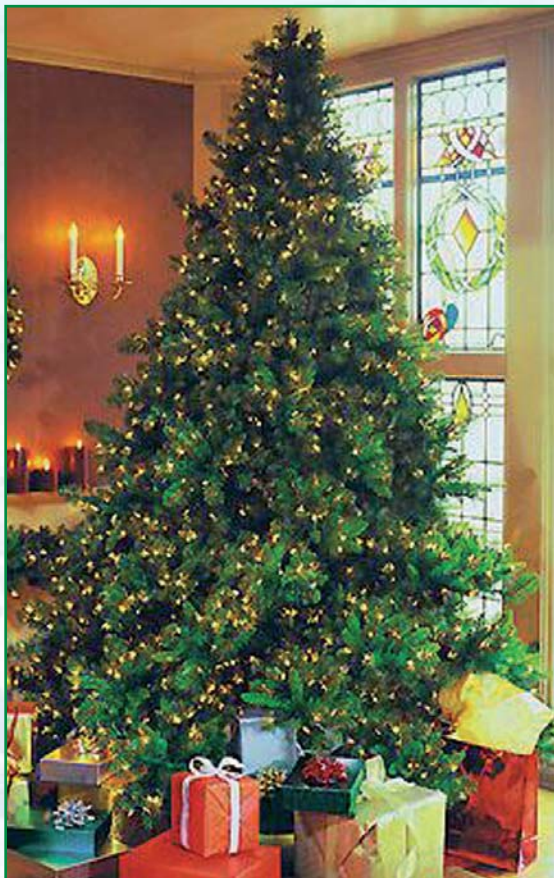
Súkromná SÚS HUTNÍCKA
Železiarne Podbrezová

tabule na hodine dejepisu) a priebeh výučby v odborných učebniach (na hodine elektrotechniky, strojnictva a programovania CNC strojov). Návštevníci mohli vidieť aj zaujímavé pokusy v špecializovanej učebni fyziky a prezrieť si vybavenie našich nových dielni pre mechatronikov.

Športovo nadaných určite zaujali ukážky talentových skúšok v telocvični, ako aj vybavenie posilňovne a trénažerov (golfový, veslársky), ktoré si mohli vyskúšať.

Veríme, že naši návštevníci odchádzali z našich škôl s dobrými pocitmi a stretli sa s nimi opäť na talentových a prijímacích skúškach.

Mgr. L. Kroupová

Vianočné tradície

★ Zdobenie stromčeka, ktoré trvá približne dvesto rokov, sa pripisuje Angličku, pravdepodobnejšia je však verzia, ktorá pripisuje vianočnému stromčeku nemecký pôvod.

★ Stromčeky sa pôvodne zdobili ovocím, ktoré predstavovalo plody života. Refaze na stromčeku zobrazujú vesmírny pohyb a rozsvietené sviečky symbolizujú koniec najdlhšej noci v roku.

★ Sklenené ozdôbky sa vyrábajú od konca 19. storočia. Svoj pôvab majú aj ozdoby zo slamy, lyka či vyrezávané z dreva.

★ Storočnú tradíciu majú prskavky. O dnešných vianočných ohňostrojoch sa pri ich vzniku nikomu ani nesnívalo.

★ Štedrovečerné darčeky sa tradujú už od 16. storočia a ich hlavnými príjemcami sú deti.

★ Bohato zdobené čokolády v lesklých obaloch sú zvykom posledného polstoročia.

★ Prvým tvorcom jaslíčiek bol svätý František z Assisi, ktorý na začiatku 13. storočia nainštaloval v jaskyni vianočné prevkapanie – betlehem.

Naplnení láskou, porozumením a krásou

Než si zasadneme za štedrovečerný stôl so svojimi najbližšími a priateľmi, vo chvílke ticha sa zahladíme do trblietajúcich sa plamienkov sviečok, zamyslíme sa nad vzťahmi, ktoré nás spájajú, uvedomujúc si putá, ktoré nás viažu k sebe. Spomeňme si aj na tých, ktorí už navždy odišli.

Vianoce dostali prívlastky sviatky pokoja a lásky. Poniakí ich pripravujeme s dôrazom na vonkajší lesk a krásu, ďalší možno navonok skromnejšie, ale o to viac so snahou prežiť ich vnútorne. Pre veriaciach sú Vianoce oslavou lásky – človeka k človeku v tom najširšom význame, zosobnenej v Kristovi Kráľovi, ktorého narodenie si po tieto dni pripomenie celý kresťanský svet. V tom je vlastne pôvod týchto sviatkov. Lásky, vzájomná úcta a porozumenie sú etické hodnoty, ktorých plný obsah, dôležitosť a veľkú posilu pre každodenný život by sme si mali pripomínať častejšie a všetci.

O tohtoročného mikulášskeho predstavenia pre deti zamestnancov Železiarní Podbrezová a dcérskych spoločností bol mimoriadny záujem. Predstavenstvo sa rozhodlo uspokojiť všetkých a preto herci Divadla Jozefa Gregora Tajovského zo Zvolena vystupovali v dvoch predstaveniach. Snehulienka a sedem trpaslíkov sa deťom veľmi páčili a potešilo ich aj sladké prevkapanie na záver. (vk)

ČÍM SÚ PRE VÁS VIANOCE?

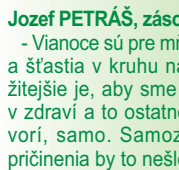
Tibor KŇAZOVICKÝ,
SSOŠ ŽP

- Chvíľou oddychu, pokoja, pohody, hlavne v kruhu rodiny. Už začiatkom mesiaca sme začali s prípravami na tieto najkrajšie sviatky roka, aby dopadli tak, ako si to spolu s deťmi predstavujeme.

Milan KAMENSKÝ,
Ťaháreň rúr

- Rodinnou pohodu a oddychom. Prežijem ich v rodine mojej priateľky, takže už mám nakúpené aj nejaké prevkapania pre spríjemnenie tohtoročnej vianočnej atmosféry.

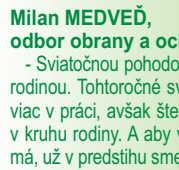
Jozef PETRÁŠ, zásobovanie

- Vianoce sú pre mňa sviatkami pohody a šťastia v kruhu najbližších. Najdôležitejšie je, aby sme ich všetci prežili v zdraví a to ostatné príde, ako sa hovorí, samo. Samozrejme, bez nášho pričinenia by to nešlo.

Dušan POTKÁNY,
Ťaháreň rúr

- Vianoce sú pre mňa vždy sviatkami pokoja, rodinnej harmónie a štedrosti. Snažime sa o to, aby sme ich prežili v tradičnom duchu so svojimi najbližšími – dcérami, príbuznými a priateľmi.

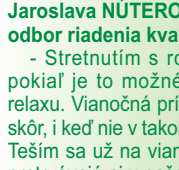
Milan MEDVEĎ,
odbor obrany a ochrany

- Sviatočnou pohodu, časom stráveným s rodinou. Tohtoročné sviatky budem prežívať viac v práci, avšak štedrú večeru a Silvester v kruhu rodiny. A aby všetko prebiehalo ako má, už v predstihu sme sa na to pripravili.

Mária ZEMKOVÁ,
Ťaháreň rúr

- Rodinnou pohodu v kruhu mojich detí a vnúčat. Už sa teším na to, ako si spolu zasadneme za vianočný stôl, tešiaca sa na tradičné jedlá. Vnúčatá sa zas nebudú môcť dočkať rozbaľovania darčiekov.

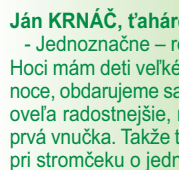
Jaroslava NÚTEROVÁ,
odbor riadenia kvality

- Stretnutím s rodinou a priateľmi, pokiaľ je to možné a hlavne trochu relaxu. Vianočná príprava už prebiehala skôr, i keď nie v takom zhone ako kedysi. Teším sa už na vianočné tradície, ktoré pretrvávajú aj v našej rodine.

Marek BÚDA,
valcovňa bezšvíkových rúr

- Sviatkami, dovolenkou, na ktorú si zatiaľ ešte konkrétne plány nerobím. Som rád, že ich prežijem s mojimi najbližšími – rodičmi, priateľmi. V čase voľna sa budem môcť venovať svojim záľubám.

Ján KRNÁČ, Ťaháreň rúr

- Jednoznačne – rodinnými sviatkami. Hoci mám deti veľké, zídeme sa na Vianoce, obdarujeme sa. V tomto roku budú oveľa radostnejšie, nakoľko na ceste je prvá vnúčka. Takže takto o rok nás bude pri stromčeku o jedného viac.

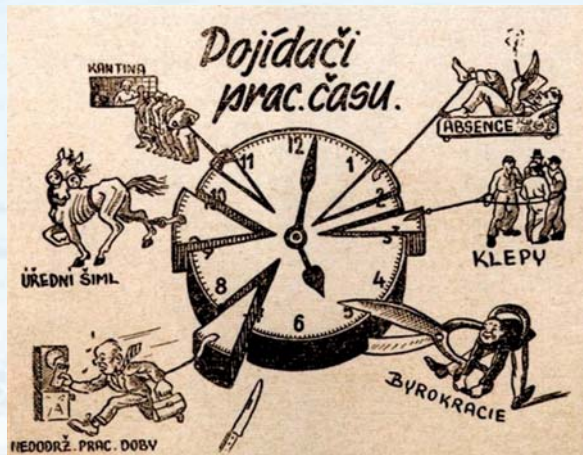
Jarmila MIHOKOVÁ, centrálna údržba

- Rodinnou pohodu, šťastím, láskou, rodinným stretnutím s deťmi, vnúčatami a starými rodičmi. Prípravy na tieto sviatky roka sú s tradíciami, ktoré ich charakterizujú. V našej rodine nekladieme dôraz na materiálne hodnoty. (vk)

Október 1870

Pracovný poriadok pre úradníkov

1. Denne pred začiatkom pracovnej doby sú povinní úradníci dôkladne pozametať kanceláriu, vybrať popol z pece a utrieť prach.
2. Úradníci zodpovedajú ďalej za to, že kancelária bude vždy riadne vykúrená.
3. Súkromné rozhovory sú v pracovnej dobe nežiaduce.
4. Riadna pracovná doba je 12 hodín denne. V prípade potreby musí každý úradník pracovať bez vyzvania cez čas.
5. Akákoľvek politická činnosť úradníkov má za následok okamžité prepustenie.
6. Vo fajčení a požívaní liehovín sa očakáva od úradníkov zdržanlivosť.
7. K dámam a vyššie postaveným osobám sa úradník chová slušne.
8. Na čítanie sa odporúča biblia.
9. Povinnosťou každého úradníka je starostlivosť o svoje zdravie. V prípade choroby nemá nárok na mzdu. Každý úradník, ktorý má pocit zodpovednosti by si mal preto pravidelne zo svojej mzdy ukladať primeranú čiastku pre prípad choroby či iných nepredvídateľných potrieb.
10. Úradníci sa nesmú pri práci mýliť. Kto sa dopustí pri svojej práci častejších chýb bude prepustený.
11. Kto odporuje šéfovi, dokazuje týmto, že pred ním nechová potrebnú úctu. Z tejto skutočnosti sa vyvodí dôsledky.
12. Úradnícky sú povinné viesť zbožný a cudný život.
13. O dovolenku môžu úradníci žiadať len z naliehavých rodinných dôvodov. Táto je však neplatená.
14. Úradníci nech majú stále na mysli, že tisíce iných osôb sú ochotné okamžite nastúpiť na ich miesta.
15. Úradníci nesmú nikdy zabudnúť, že sú svojmu princípalovi povinní vďačnosťou, lebo je ich životom.

Z pera Mariana Bystrianskeho

KARIÉROGRAM:
Aby si u vedúcich udržal honor, držal sa zásady: schopnejšieho ponor!

- Drahá, čo máameeee???
- Chlapcaaa...! – odpovie manželka.
- Na koho sa podobááá?
- Nepoznáš hooo!

BANKOMATOGRAM:
Dnes vám, milí klienti, už aj bankomat dokáže dať rýchlo mat.
...
- Jano, akáže je tá tvoja žena? Frigidná, náruživá, temperamentná?
- Čo ja viem, každý chlap inak rozpráva!

Potrundžený muž sa pokúša chytať ryby v zime a vysekáva diery v ľade, keď sa nad ním rozľahne silný hlas:
- Nechajte ten ľad na pokoji. Tu nie sú ryby.
Muž sa preľakne a keď nikoho nevidí, opýta sa:
- Kto to hovorí?
- Rozhlas zimného štadióna.

Mladý otec stojí pod oknom pôrodnice a kričí:

Aforizmy:
Peniaze by sme nemali zaokrúhľovať, lebo sa rýchlo rozkotúľajú.
...
Dovtedy budeme mlátiť prázdnu slamu, kým sa nezačneme živiť plevami.
...
Stúpol na cene. Poslali ho do starého železa.
...
Voľakedy sme žili od výplaty k výplate. Dnes od bankomatu k bankomatu.
...
Paradox. Menu máme stabilnejšiu ako robotu.
...

Kto nemá v hlave, nemusí byť abstinent.
...
Niektoré ženy sú ako ekonomika. Tiež sa spoliehajú na zahraničnú pomoc.
...
Ceny tovaru tak závatne stúpajú, že ľudia – idúci z nákupu, majú pocit, že ich okradli.
...
Ľudia si zvyknú ísť do vlasov vtedy, keď už majú všetkého plné zuby!
...
Čo máš urobiť dnes, neodkladaj na zajtra, lebo zostaneš nezamestnaný.
...
Neveznášajte sa veľmi. Môže vás zraziť lietadlo.
...
Nie z každého vajca sa vydoberie kurča. Z niektorého sa vyklúje iba volské oko.
...
Kto sa živí kľebetami, určite nemá problémy s trávením.
...
Dovtedy vystrkoval rožky, kým mu nepristrihli krídla.
...
Vďaka susedovej rohožke mal vždy čisto pred vlastným prahom.
...
Peniaze kazia charakter, ale vylepšujú imidž.
...
Eva v Raji prvá odhalila listové tajomstvo.
...
Aspoň v chrípkovom období by sme nemali na seba kašľať.
...
Mnohí dokážu povedať pravdu len za chrbtom.
...
Zaujímavé je, koľko rečí padne, kým začne tichú domácnosť.
...
Chudoba je trest za statočnosť.
...
Ak nemôžete s niekým vyjsť, tak skúste s ním vybehnúť.
...
Kto sa stavia na hlavu, Ďaleko nezajde.

Vrcholia oslavy 170. výročia našej firmy a my sme po celý rok uvereňovali kapitoly z histórie. Dnes sme načreli do vnútro podnikovej „legislatívy“ z roku 1870 a z uvedeného je zrejme, že to tí naši predchodcovia veru tiež nemali ľahké.

Autor: PK	odjedal	majúca dobrú náladu	Internet Protocol	papagáj	družka muža	český maliar	pisateľ po česky	Radio Network Subsystem	predložka	zabával sa, utrácal peniaze	poorážaj	hrob (bás.)	slovko úcty v Ázii
priviláž					Min. pôd. a rozvoja vid. ženské meno				les				
T2													
znižený tón E			tropický plod zamat po nemecky					územie na Slovensku vrstva zem. obalu					
niečo strašné				Aneta (dom.) more po nemecky			hlien, lepkavá tekutina zárubňa					meno herca Connerého	súvisiaci s oslom
kazašské mesto					EČV Dunaj Stredý ploška na krídle lietadla		hudobná TV stanica T1				predložka (z.p.) nalieval.		
prelamuje sa						mikvo morská ryba				hora panovník			
Pomôcky: ALAM, JAMAL, SIMA, AJA	škraboška	telefón (skr.) optické umenie			Terézia (dom.) padá dážď					vanul vytyčená trasa			
Mestská organizácia			druh žaby pracoval s pluhom						osolení maďarské mesto				
otec (hyp.)				trň po česky španielska vychovávateľka			plynovod plače (bás.)					osobné zámeno	hydina (dom.)
cudzie ženské meno (Sára)					pracoval s ihlou štátna správa			otrava pracuj s pluhom			Olympijské hry (skr.) existuješ		
T3													
súbor máp						malý vozík				súprava náradia (hov.)			

Vôňa medu, ihličia, dobrôt plný stôl, atmosféra vianočná – liek na každý ból. Zabudnite na starosti, buďte stále šťastní ...T 1 – T3“. Vylúštenú vianočnú tajničku zasielajte do redakcie novín do 10. januára 2011.

Barma nepatrila medzi naše vysnívané destinácie. No keď sme si o tejto krajine v juhovýchodnej Ázii prečítali, možnosť vycestovať tam a spoznať ju nás

veľmi zaujala. Na realizáciu cesty sme si vybrali z troch klimaticky rôznych období to najvhodnejšie – v novembri – bez dažďa a pri znesiteľných teplotách. S časovým posunom sedem hodín a dlhým letom z Viedne cez Dubaj a Bangkok, sme sa vyrovnali celkom dobre. Konečne nás

minantné náboženské pamiatky sú tzv. stupy (pagody). Hneď v hlavnom meste Rangún sme navštívili známu Shwedagon-skú pagodu, ktorá je symbolom hlavného mesta. Večer je krásne vysvietená a ráno sme si tiež privstali a obdivovali sme túto 98 metrov vysokú dominantu mesta pri východe slnka.

Naša cesta viedla z hlavného mesta krížom cez Barmu, až po barmsko-čínske hranice, ktoré sme mali prekročiť ako prví Stre-

cich radostný úsmev. Horšie už bolo to, keď sa s nami, mysliac si, že vieme po barmsky aj viac, začali rozprávať. Tam už naše znalosti začali pokrývať ©. Domači pozdrav „mingalába“ alebo barmské ďakujem „cezubéh“ sme

níry ručne vyrobené z dyňových semienok. Previezli sme sa po rieke Iravady do mesta Mingún, kde mala stáť v 18. storočí najväčšia stavba na svete, s výškou 150 metrov. Dnes je po zemetrasení z roku 1838 asi najväčšou

naozaj využívali denne. Dokonca sme vyskúšali aj barmský make-up, tzv. thanakhu. Je to zmes zo santalového dreva a vody, ktorú používajú hlavne ženy a deti

kopou tehál na svete, no na základňu tejto pagody, ktorá samotná meria 80 metrov, sa stále dá vyjsť. Z vrchu sa vám naskytne krásny výhľad na okolie.

Barma – krajina budhizmu a vojenského režimu

nielen ako pleťový krém, ale zároveň aj ako ochranu proti slnku a make-up.

Jeden z najkrajších zážitkov sa nám viaže k návšteve mesta Mandalay, kde v súčasnosti žije až okolo 60 percent všetkých mníchov Barmy. Znovu sme si jedno ráno privstali a našim modrým Mazda taxíkom sme sa odviezli do štvrti mníchov. Tu sa nám prihovril mladý mních, očividne potešený, že vidí cudzincov. Keďže sa práve chystal do školy na hodinu angličtiny, pozval nás tam, aby spravil radosť svojmu učiteľovi a celej triede. Skončili sme teda v škole za katedrou, kde sme s manželom viedli hodinu angličtiny. Bol to úžasný zážitok a myslím, že ostane dlho nielen v našich spomienkach.

V mestečku Amarapura sme sa prešli po najdlhšom teakovom moste na svete a nakúpili suve-

Asi najkrajším miestom v celej Barme je však Bagan. Na ploche 42 km² sa rozprestiera oficiálne nazývaná „Baganská archeologická oblasť“. Predstavte si všetky európske katedrály zhromaždené na jednom mieste a máte zhruba predstavu o Bagane, až na to, že katedrály vymeníme za pagody. Napriek tomu, že Bagan v roku 1975 postihlo silné zemetrasenie a mnoho chrámov bolo zničených, odhaduje sa, že ich stále stojí cez 2200, spolu so zničenými pagodami, z ktorých ostali hromady tehál, by ich počet presiahol 4000. Atmosféra pri východe či západe slnka z niektorej zo stúp, ktoré poskytujú nádherný výhľad, sa slovami nedá opísať.

Ak by som naše zážitky z tejto cesty mala zhrnúť, povedala by som to veľmi jednoducho.

Barmu treba zažiť.

A.+M. Sojkovci

privítal Rangún – hlavné mesto Barmy. V krajine stále vládne vojenský režim, hoci krátko pred našim príchodom vláda umožnila po 20-tich rokoch ľuďom voliť. Od slobodných či demokratických, však mali tieto voľby ešte ďaleko. Po rokoch v domácom väzení, sa po medzinárodnom tlaku aspoň na slobodu dostala uväznená opozičná líderka, nositeľka Nobelovej ceny Aung San Suu Tji. No každopádne – my, ako turisti, sme dopady vojenského režimu veľmi nevnímali, práve naopak. Od hlavného mesta až po barmsko-čínske hranice sme sa stretávali s úsmevom, ochotou a dobrou náladou.

Keďže Barmčania sú budhisti (87 percent obyvateľstva), do-

deeurópania. Ďalšou zastávkou pri tomto 12-dňovom presune bolo krásne jazero Inle s rybármi, ktorí si pri veslovaní pomáhajú nohou a malými dedinkami, kde ešte stále prekvitajú drobné remeslá. Navštívili sme plávajúci trh, ale aj malé dielne, kde domáce etnické skupiny tkajú na drevených ručných stavoch hodvábné látky, vyrábajú cigary, pletú bambusové klobúčky. Chlapci sa venujú rybárčeniu a poľnohospodárstvu, vyrábajú mosadzné, či drevené lakované predmety, no mali sme možnosť vidieť aj malú kovársku dielňu.

Pár fráz, ktoré sme sa v barmskom jazyku krvopotne naučili a potom ich veľmi často používali, vyvolalo vždy na tvári domá-

